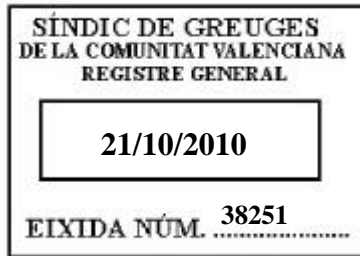

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria d'Educació
Hble. Sr. Conseller
Av. Campanar, 32
VALENCIA - 46015 (València)

=====
Ref. queixa núm. 100529
=====

Hble. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pels (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposaven els següents fets i consideracions:

- “Que després de nombroses reunions de l’equip directiu del centre de referència i les coordinadores mèdica i infermeria del Centre de Salut La Fàbrica, els alumnes amb necessitats educatives, associades a més a diverses patologies, solament reben assistència de 12.45 h a 13.45 h diàriament.
- Que les necessitats assistencials (medicosanitàries) dels alumnes necessiten la presència permanent d’una infermera diplomada a temps total, ateses les característiques d’estos alumnes amb patologies cròniques de salut, tal com estableix la Llei de drets de salut dels nens i adolescents de la Comunitat Valenciana (DOCV de 25 de juny de 2008), que en l’article 10.4 assenyala expressament que els centres especials estaran dotats de personal d’infermeria, el qual dependrà orgànicament del departament sanitari corresponent.
- Que consideren que, com a mínim, els objectius prioritaris de les infermeres en l’àmbit escolar on estan escolaritzats els xiquets i adolescents amb patologies greus i permanents ha d’estendre’s al següent:
 - “Proporcionar les mesures terapèutiques establides per prescripció facultativa i controlar la medicació, a més de prestar assistència en accidents quotidians i en urgències.
 - Revisar l’evolució de les patologies dels alumnes a través d’informes mèdics i fer-ne el seguiment dins el context escolar, per tal d’establir les pautes educatives d’actuació adequades.

- Col·laborar en l'adquisició d'hàbits saludables en la comunitat escolar.
 - Posar en marxa programes de salut en relació amb l'alimentació, higiene corporal, higiene ambiental, reconeixement i prevenció d'accidents, actuacions en situació de risc, etc.
 - Fomentar l'autocura d'acord amb les capacitats en relació amb normes bàsiques de primers auxilis, ferides, ús adequat de medicació i tècniques sanitàries específiques (sondatges, aspiracions, controls de malalties cròniques)."
- Que, tal com es recull en l'Ordre de 29 de juliol de 2009 de la Conselleria de Sanitat, per la qual es desplega la Llei 8/2008, dels drets de salut de nens i adolescents: "Els centres educatius d'ensenyament obligatori i concertats queden adscrits al centre de salut més pròxim al domicili del centre escolar". En l'article 4 especifica que: "(...) durant el mes de setembre de cada curs escolar, el director del centre educatiu haurà de facilitar al coordinador mèdic del Centre de Salut un llistat de l'alumnat escolaritzat afectat per malalties cròniques."
- Que tots els seus alumnes tenen un dictamen d'escolarització com a alumnes amb necessitats educatives especials, greus i permanents, i que estes necessitats solen anar associades a importants deficiències de salut i diversa problemàtica sanitària, per la qual cosa haurien de tenir:
- “(...) un professional d'infermeria dins el centre i en horari escolar. Este personal tindrà, amb caràcter general, dependència orgànica de la Gerència del Departament de Salut i el seu temps de dedicació al centre serà establert després de fer una valoració de les necessitats per part de la Gerència, d'acord amb els alumnes afectats i el seu grau de necessitat de cures d'infermeria”.
- Que, no obstant això anterior, solament una infermera es desplaça al centre de 12.45 h a 13.45 h per donar la medicació durant el dinar dels alumnes, i abandona l'escola; i que consideren que esta atenció és insuficient, ja que un programa de salut en educació especial ha de preveure els àmbits esmentats anteriorment.
- Que, per tot el que han dit més amunt, sol·liciten que es faci una valoració de les necessitats sanitàries assenyalades en els paràgrafs anteriors, de manera que puguin atendre's en el centre escolar per un professional sanitari a temps total.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establerts en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada a les Conselleries d'Educació i Sanitat, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que feren extensiu els seus informes a concretar les previsions existents sobre això o, si escau, les raons per a no dotar al CEE Tomàs Llàcer d'Alcoi d'un infermer/a a temps total per a prestar assistència sanitària als seus alumnes.

La comunicació rebuda de la Conselleria d'Educació donava compte del següent:

“(…) La Llei 8/2008, de 20 de juny, de la Generalitat, dels Drets de Salut de Xiquets i Adolescents (DOCV 26/06/2008), en el seu capítol III, dels Drets de salut en el medi escolar, article 10.4, assenyala que els centres docents específics d'educació especial estaran dotats de personal d'infermeria, que dependran orgànicament del departament sanitari corresponent.

L'Orde de 29 de juliol del 2009, de la Conselleria de Sanitat, per la que es desenrotllen els drets de salut de xiquets i adolescents en el medi escolar, estableix en l'article 7 dels centres d'educació especial, que els dits centres específics públics comptaran amb un professional d'infermeria dins del centre i en horari escolar. Este personal tindrà amb caràcter general dependència orgànica de la gerència del departament de salut, i el seu temps de dedicació al centre serà establert després de la valoració de necessitats realitzada per la dita gerència en funció dels alumnes afectats i el seu grau de necessitat de cures d'infermeria.

A principis del present curs, vista la formativa que l'empara, el CEE Tomàs Llàcer contacta amb el Centre de Salut La Fàbrica i sol·licita valoració de les necessitats sanitàries a la coordinadora mèdica i d'infermeria. En les reunions mantingudes amb el Centre de Salut, este manifesta la impossibilitat d'ampliar l'horari d'atenció per falta de personal.

Des del mes de gener, aquest centre és atés per un sanitari del Centre de Salut La Fàbrica una hora diària, de 12.45 a 13.45h (...)”

En tràmit d'informe, la Conselleria de Sanitat (Agència Valenciana de Salut), va emetre el dictamen següent:

“(…) L'Orde de 29 de juliol del 2009, de la Conselleria de Sanitat, per la que es desenrotlla els drets de Salut de xiquets i adolescents en el mig escolar, en l'article 7, Centres d'educació especial referix:

“Tal com arplega la Llei 8/2008, els centres d'educació especial públics comptaren amb un professional d'infermeria dins del centre i en horari escolar. Este personal tindrà a tots els efectes dependència orgànica de la Gerència del Departament de Salut i el temps de dedicació al dels quals centre serà establert darrere de la valoració de les necessitats realitzades per la dita Gerència en funció dels alumnes afectats i el seu grau de necessitat de cures en infermeria”

Vista la formativa existent i específicament els articles assenyalats anteriorment li comuniquem que:

El centre d'Educació Especial Tomàs Llàcer, esta adscrit al Centre de Salut La fàbrica, i que darrere de la publicació en el DOGV, la coordinadora mèdica, d'infermeria i la treballadora social del centre de salut, es van personar en el centre educatiu, per a analitzar les necessitats de l'alumnat.

Darrere de les valoracions realitzades per la Gerència del Departament de les cures sanitàries necessàries en el dit centre, ha establert que comptaren amb un professional d'infermeria dins del centre i en l'horari escolar en l'horari dels menjars, per a donar la medicació.

En cas d'existir alguna assistència urgent hauran d'avisar al Centre de Salut.

Donem Aixa compliment al que estableix l'art. 19.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre del Síndic de Greuges i les obligacions conretes per les Administracions Públiques. (...)”

L'interessat, a qui vam donar trasllat de les comunicacions rebudes, va formular les al·legacions següents:

“(...) En la actualidad una enfermera del Centro de Salud realiza la toma de medicamentos de nuestros alumnos durante una hora diaria. Pero así no se cubren los objetivos de un programa de salud de nuestros alumnos, alumnos con un Dictamen de Escolarización y una variada patología educativa y médica que desborda el ámbito escolar y familiar, y que mejoraría la calidad de vida de nuestros alumnos y familias.

Un profesional de la salud en un centro de Educación Especial sería la figura que enlazaría entre los especialistas médicos, las familias, los profesionales escolares y los alumnos, mejorando el tratamiento sanitario en todos los entornos de nuestros alumnos.

El seguimiento y análisis de salud de los alumnos en el ámbito escolar mejoraría el tratamiento médico de niños y niñas con patologías muy complejas.

Estos aspectos y en general todos aquellos ya argumentados en anteriores escritos, sólo se pueden llevar a la práctica con la ampliación del horario de la enfermera escolar, tal como ya ocurre en otros centros de Educación Especial de la Comunidad Valenciana. (...)”

Una vegada conclosa la tramitació ordinària de la queixa, vam resoldre l'expedient amb les dades que hi consten, i per això li demanem que considere els arguments que seguidament li exposem i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concloem.

La situació en la qual, malauradament, sovint es troben els xiquets que tenen discapacitat i que a l'hora d'accedir a l'escola no tenen la imprescindible dotació d'educadors i professionals de suport o fisioterapeutes, etc. per facilitar la seua integració, com sap, sol ser un objectiu d'especial dedicació i atenció per part del Síndic de Greuges. I, en este sentit, són constants les resolucions que hem dirigit a l'Administració Pública Valenciana perquè dispose els recursos materials i humans necessaris perquè els alumnes amb necessitats educatives especials, temporals o permanents, puguen assolir els objectius que, dins el sistema educatiu, estan establits amb caràcter general per a tots els alumnes i perquè se'ls proporcione una atenció personalitzada, una atenció que considerem que cal prestar d'acord amb els principis de no-discriminació i normalització educativa, i que, òbviament, ha de passar per la dotació als centres docents sostinguts totalment o parcialment amb fons públics, de personal especialitzat i dels recursos necessaris per a garantir la seua plena escolarització, la promoció de programes destinats a eliminar qualsevol barrera o obstacle que impedisca la seua normalització educativa i, d'acord amb les seues característiques, integrar-los en grups ordinaris, centres d'educació especial o en escolarització combinada, i que, si escau, ha d'incloure l'orientació a les famílies per a la necessària cooperació entre l'escola i la família.

Així mateix, el Síndic de Greuges, en exercicis anteriors va fer seues reivindicacions d'aquelles associacions de pares de xiquets amb necessitats educatives especials, o de pares individualment, que, com en el cas que ens ocupa, van demanar la mediació d'esta institució perquè l'Administració pública creara i dotara de llocs de diplomats en infermeria aquells centres docents que escolaritzen alumnes amb necessitat educatives especials, i que presenten trastorns associats a diverses patologies. És per això que, com vosté sap, vam dirigir a la Conselleria

d'Educació i de Sanitat diverses resolucions en què recomanàvem que, en l'àmbit de les seues respectives competències promogueren la creació i dotació d'infermers escolars en els centres docents específics i d'educació específica, i que els membres de la Comissió Mixta de la Salut Escolar, representants de les conselleries esmentades, promogueren les actuacions escaients per a la presència sanitària permanent (diplomats en infermeria) per atendre els alumnes amb necessitats educatives especials.

La promulgació amb data 26 de juny de 2008, en el DOCV núm. 5793, de la Llei 8/2008 de la Generalitat, dels drets de salut dels xiquets i adolescents, l'art. 10.4 de la qual preveu "(...) la dotació de personal d'infermeria per als centres docents específics d'educació especial, va significar, en definitiva, l'acceptació per part de les conselleries d'Educació i de Sanitat de les resolucions que els vam dirigir sobre esta qüestió.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, **RECOMANEM A LES CONSELLERIES D'EDUCACIÓ I DE SANITAT** que, dins l'àmbit de les seues respectives competències, arbitren totes les mesures ordinàries i extraordinàries, incloses les pressupostàries, per agilitar amb caràcter general els processos de contractació que siguen necessaris de diplomats en infermeria per donar cobertura assistencial a tots els col·legis d'educació especial de les tres províncies de la Comunitat Valenciana, d'acord amb les necessitats assistencials preestablides en cada centre i amb anterioritat a l'inici del curs, i, quant al cas concret que ens ocupa, que valoren la necessitat d'assistència a temps complet en el CEE Tomás Llácer d'Alcoi (Alacant), d'un diplomat universitari en infermeria per atendre, en el medi escolar, els alumnes d'aquell centre amb necessitats educatives especials i que tenen diverses patologies associades a la seua discapacitat.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li recordem el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l'ús del valencià, d'acord amb el que hem indicat en el cos d'este escrit, la qual cosa se li comunica perquè, en el termini d'un mes, ens remeta l'informe preceptiu en què ens ha d'indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana